

Ланко О. В. – заступник начальника
Департаменту захисту економіки
Національної поліції України

КОНФІДЕНЦІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОМУ ТА КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Після прийняття 1992 року Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» у національному законодавстві з'явилася посилення на можливість сприяння оперативним підрозділам у вирішенні завдань оперативно-розшукової діяльності з гарантуванням конфіденційності співробітництва. Чільне місце в теорії посідає понятійний апарат. Теорія оперативно-розшукової діяльності (ОРД) правоохоронних органів є концептуальною системою, що відображає об'єктивні закономірності оперативно-розшукової практики. Мова теорії є засобом розбудови цієї системи теоретичних положень.

Отже, існують деякі відмінності між конфіденційним співробітництвом у кримінальному провадженні та оперативно-розшуковій діяльності, зокрема: за правовим статусом, суб'єктним складом і процесуальним оформленням конфіденційного співробітництва під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

1. *Правовий статус.* Правову основу конфіденційного співробітництва в кримінальному провадженні становлять Кримінальний процесуальний кодекс (КПК) України, а в ОРД, окрім КПК України, закони України «Про Національну поліцію України», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними», «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», «Про державну таємницю», «Про органи і служби в справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх» тощо.

2. *Суб'єктний склад.* Відповідно до вимог ст. 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» конфіденційне

співробітництво в підрозділах Національної поліції здійснюють оперативні підрозділи: кримінальної та спеціальної поліції.

Статтею 275 КПК України передбачено, що слідчий має право використовувати інформацію, отриману від осіб, з якими встановлено конфіденційне співробітництво, під час проведення негласних слідчих розшукових дій, або залучати їх до них. Однак слідчий не виступає суб'єктом, який здійснює ОРД.

Таким чином, відсутність нормативної правової регламентації поняття конфіденційного співробітництва не дає змогу практикам трактувати його абсолютно однозначно, що призводить до використання різних підходів у практичній реалізації інституції конфіденційного співробітництва в оперативно-розшуковій діяльності та кримінальному провадженні.

Конфіденційне співробітництво в оперативно-розшуковому та кримінальному провадженні запропоновано тлумачити як взаємодію громадян з оперативними підрозділами правоохоронних органів або розвідувальних органів України, що полягає в наданні ними на добровільних засадах систематичної законспірованої допомоги у вирішенні завдань оперативно-розшукової діяльності.

Ларіна О. В. – кандидат юридичних наук, старший викладач, викладач кафедри кримінально-правових дисциплін факультету № 2 Національної академії внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Жодну країну світу не захищена від поширення нелегальної економіки, а в період кризи та стагнації відсотки прихованих капіталів збільшують в рази.

Тіньова економіка загрожує фінансовій безпеці країни, зменшує ефективність виконання інструментів грошово-кредитної політики, або взагалі нівелює їх використання, суттєво впливає на об'єм і структуру ВВП [1, с. 256].

Проблемі оцінювання обсягів тіньової економіки, її особливостям в Україні, пошуку єдиного і точного визначення поняття «тіні» та способів протидії їй присвячено низку праць